

ВИСНОВОК КОМІСІЇ

з питань попереднього розгляду дисертації на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України від 08 липня 2022 року

1. Дисертація Михайлова Віктора Миколайовича «Система підвищення кваліфікації фахівців з питань цивільної безпеки у післядипломній освіті» відповідає паспорту спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти та профілю спеціалізованої вченої ради Д 26.451.01 Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, якій надано право проведення захисту докторських дисертацій за цією спеціальністю.

2. Науковий рівень дисертації Михайлова Віктора Миколайовича відповідає нормативним вимогам «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197. Робота містить раніше не захищені положення й отримані автором нові науково обґрунтовані результати, які в сукупності розв'язують важливу в сучасних умовах науково-прикладну проблему, пов'язану з підвищенням кваліфікації фахівців з питань цивільної безпеки у післядипломній освіті.

Наукова новизна і теоретична значущість одержаних результатів дослідження полягають у теоретичному обґрунтуванні та розробленні авторської концепції підвищення кваліфікації фахівців з питань цивільної безпеки у післядипломній освіті; проектуванні, теоретичному обґрунтуванні системи підвищення кваліфікації фахівців з питань цивільної безпеки у післядипломній освіті як сукупності взаємопов'язаних та взаємозумовлених структурно-функціональних компонентів, що уможливають розвиток їхніх теоретичних і технологічних знань, аналітичних і синтетичних умінь, організаційно-управлінських та комунікативних знань і вмінь, особистісно-професійних якостей; визначенні й обґрунтуванні педагогічних умов ефективності підвищення кваліфікації фахівців з питань цивільної безпеки у післядипломній освіті, реалізація яких забезпечує розвиток професійної компетентності означених фахівців; розробленні інваріантної моделі розвитку професійної компетентності фахівців з питань цивільної безпеки, що характеризується цілісністю, поліфункціональністю, динамічністю всіх її компонентів та реалізується за циклічним підходом у курсовий і міжкурсний періоди підвищення кваліфікації;

Автором уточнено зовнішні (політичні, соціально-економічні, безпекові) і внутрішні (на макро-, мезо- та мікрорівні) чинники підвищення кваліфікації фахівців; зміст понять: «безпека», «цивільна безпека», «фахівець з питань цивільної безпеки», «компетентність», «професійна компетентність»; удосконалено діагностичний інструментарій дослідження сформованості професійної компетентності фахівців з цивільної безпеки за змістово-смысловим, організаційно-діяльним та особистісним критеріями; обґрунтовано положення щодо методологічних, теоретичних і методичних основ розвитку професійної компетентності фахівців з питань цивільної безпеки у післядипломній освіті; зміст, форми, технології навчання фахівців з питань цивільної безпеки у процесі підвищення кваліфікації.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробленні (у співавторстві) та впровадженні навчально-методичного забезпечення розвитку професійної компетентності фахівців з питань цивільної безпеки у системі підвищення кваліфікації, що містить: підручник «Підготовка пожежного-рятувальника: теорія та практика»; навчальні посібники: «Реагування на надзвичайні ситуації», «Організація та проведення занять із застосуванням інноваційних методів»; методичний посібник «Загальна підготовка працівників підприємств, установ, організацій до дій у надзвичайних ситуаціях»; практичний посібник «Вживання в умовах надзвичайних ситуацій»; практичні порадики: «Організація цивільного захисту під час реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні», «Перші кроки щодо організації цивільного захисту на базовому рівні місцевого самоврядування»; методичні рекомендації «Проведення комплексного практичного заняття з керівним складом та фахівцями, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту (за методом case-study)»; «Практикум для педагогічних працівників навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності з проведення практичних занять за методом аналізу конкретних навчальних ситуацій».

Матеріали дисертації можуть бути використані для удосконалення нормативно-правової бази підвищення кваліфікації фахівців, у дослідженнях з теорії і методики професійної освіти, розроблення стандартів, освітніх програм, навчальних планів за спеціальностями: 261 – «Пожежна безпека»; 263 – «Цивільна безпека» в галузі знань 26 – «Цивільна безпека».

3. Результати дослідження повною мірою висвітлено у 49 наукових працях (23 одноосібних), серед яких: 13 статей у наукових фахових виданнях України; 3 статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та Scopus; 1 стаття у зарубіжному періодичному науковому виданні, що має ISSN-номер, підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань; 4 колективні монографії; 1 підручник; 5 посібників (навчальні, методичні, практичні); 2 практичних порадики; 1 методичні рекомендації; 1 практикум; 18 публікацій у збірниках матеріалів міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій.

4. Основні результати дослідження знайшли відображення в доповідях і повідомленнях на 19 науково-практичних конференціях різного рівня, зокрема: *міжнародних*: «Реалізація інноваційних освітніх технологій для формування професійної компетенції педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту» (Сладковічово, Словаччина, 2016); «Функціональна компетентність керівників і фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту» (Херсон, 2016); «Підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників сфери цивільного захисту шляхом впровадження сучасних методів навчання» (Кельці, Польща, 2018); «Актуальні питання вдосконалення підготовки фахівців сфери цивільного захисту» (Ле-Ман, Франція 2019); «Організаційно-методичні засади підвищення кваліфікації фахівців з питань цивільної безпеки в сучасних умовах професійної діяльності» (Ірпінь, 2020); «Форми підвищення кваліфікації фахівців із питань цивільної безпеки:

зарубіжній досвід» (Глухів, 2020); «Понятіе «безопасность» и «гражданская безопасность»: педагогический дискурс» (Семей, Казахстан, 2020); «Підвищення кваліфікації викладачів навчально-методичних центрів цивільного захисту: український досвід» (Глухів, 2020); «Сучасні моделі підвищення кваліфікації фахівців з питань цивільної безпеки» (Івано-Франківськ, 2021); *всеукраїнських*: «Організація проведення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях у Республіці Польща» (Київ, 2014); «Участь органів місцевої влади у підготовці та навчанні населення діям у надзвичайних ситуаціях» (Харків, 2014); «Основні положення польського досвіду організації навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» (Харків, 2014); «Організаційне керівництво навчально-методичними центрами сфери цивільного захисту» (Харків, 2015); «Місцева політика в управлінні безпековим середовищем життєдіяльності людей» (Київ, 2018); «Практика формування компетентностей керівного складу і фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією та проведенням заходів з питань цивільного захисту» (Київ, 2018); «Кейс-метод як засіб формування професійних компетентностей фахівців сфери цивільного захисту» (Київ, 2019); «Використання інтерактивних технологій у підвищенні кваліфікації керівного складу і фахівців з питань цивільного захисту» (Київ, 2019), «Можливості та проблеми підвищення кваліфікації управлінських кадрів органів влади з питань цивільної безпеки» (Львів, 2020); «Сучасні моделі підвищення кваліфікації фахівців з питань цивільної безпеки» (Івано-Франківськ, 2021).

5. У дисертації не виявлено фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Перевірка дисертації за програмою Unichesk визначено, що оригінальний текст складає 82,2 %, схожість матеріалу – 17,8 %, що відповідає нормативним вимогам (звіт подібності від 26 червня 2022 року).

6. Наукові положення і результати дисертації Михайлова Віктора Миколайовича на здобуття наукового ступеня кандидата наук на тему «Взаємодія органів місцевого самоврядування з органами державної влади у сфері запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій» (спеціальність 25.00.04 – місцеве самоврядування; 2013 рік) у тексті докторської дисертації не використовувалися.

7. Рекомендувати дисертацію Михайлова Віктора Миколайовича «Система підвищення кваліфікації фахівців з питань цивільної безпеки у післядипломній освіті» до захисту в спеціалізованій вченій раді Д 26.451.01 Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України для здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

8. Запропонувати спеціалізованій вченій раді Д 26.451.01 Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України призначити **офіційними опонентами**:

– доктора педагогічних наук, професора **Аніщенко Олену Валеріївну** (13.00.01 загальна педагогіка та історія педагогіки), завідувача відділу андрагогіки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, яка має наукові праці з проблем післядипломної освіти;

– доктора педагогічних наук, професора **Литвина Андрія Виленовича** (13.00.04 теорія і методика професійної освіти), професора кафедри практичної психології та педагогіки Львівського державного університету безпеки

життєдіяльності ДСНС України, який має наукові праці з проблем професійної підготовки фахівців цивільного захисту;

– доктора педагогічних наук **Євтушенко Наталію Василівну** (13.00.04 – теорія і методика професійної освіти), доцента кафедри природничо-математичних дисциплін та інформаційно-комунікаційних технологій в освіті Чернігівського обласного інституту післядипломної освіти імені К.Д. Ушинського, яка має наукові праці з проблем підвищення кваліфікації фахівців у післядипломній освіті.

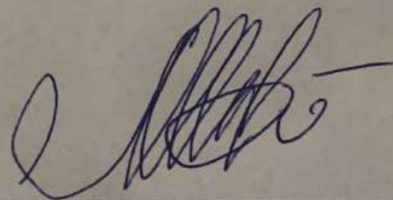
9. Рекомендувати до друку реферат докторської дисертації Михайлова Віктора Миколайовича «Система підвищення кваліфікації фахівців з питань цивільної безпеки у післядипломній освіті».

10. Пропонувати спеціалізованій вченій раді звернутися з проханням надіслати відгуки про автореферат до таких установ:

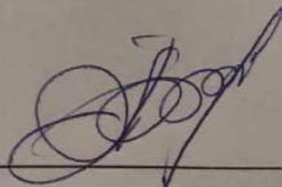
- Тернопільський національний педагогічний університет;
- Хмельницька гуманитарно-педагогічна академія;
- Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка;
- Національний університет водного господарства та природокористування;
- Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара;
- Національна академія прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького;
- Центральний інститут післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України;
- Національна академія Служби безпеки України;
- Національна металургійна академія України;
- Дунайський інститут Національного університету «Одеська морська академія».

Члени комісії:

Кузьмінський Анатолій Іванович,
доктор педагогічних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України

Лук'янова Лариса Борисівна,
доктор педагогічних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України

Сотська Галина Іванівна,
доктор педагогічних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України

